

Téměř pětina mladých lidí v Česku je bez práce. Chybí jim praxe

ZKUŠENOSTI. I sami studenti si už dobře uvědomují, že bez praxe u výběrových řízení na práci neobstojí. Jako pomoc mladým absolventům vznikl program Praxe je začátek. Přestože při stážích ve státní správě brali sotva 10 tisíc měsíčně, museli o účast v programu bojovat.

Hana Kejhová
hana.kejhova@economia.cz

Mladí lidé bez práce jsou v současnosti jedním z nejvážnějších problémů společnosti. V Česku zejména kvůli chybějící praxi v kategorii 15 až 24 let zůstává podle OECD mimo vzdělávací systém a bez práce 18 % mladých. Ve Španělsku je to alarmujících 42 %. V Británii plní toto téma přední stránky novin, protože do „ztracené generace“ spadl už milion mladých. Evropská komise se na tento negativní a do budoucna nebezpečný fenomén snaží reagovat. V Česku vlídně proběhl projekt Praxe je začátek, placený z Evropského sociálního fondu.

„Pracovat jsem chtěl, ale jen s maturitou z gymnázia a výsokobecným zaměřením jsem věděl, že to nebudu mít snadně,“ říká Jiří Daniel z Nymburka. „Snažil jsem se najít práci, ale všude mě odmítli, protože jsem neměl praxi. O prázdninách to ještě šlo, protože jsem pracoval u prarodičů na domě. Vymaloval jsem, něco opravoval, ale po prázdninách to začínalo být kritické,“ vzpomíná. Nakonec mu pomohl úřad práce, a to právě programem Praxe je začátek. Dobrou zkušenost s ním letos udělalo 337 osob. Ani do takového programu se však nikdo nedostane automaticky a bez výběru. Je nutné si prohlédnout termíny a projit úspěšně výběrovým řízením.

Jako příklad pro ilustraci situace mladých nezaměstnaných může sloužit Nymburk – zde evidují čtyři stovky nezaměstnaných absolventů, ale podle Miloše Kozáka z úřadu práce je místo tak pro dvacet z nich, a to ještě převážně v zemědělství na poli. Podle Kozáka je navíc potíž, že mladí lidé přicházejí do extrémně těžké situace předem absolutně nepřipravení. A potřebují teprve získat potřebné pracovní návyky.

Nízký plat, ale šance získat praxi

Tento handicap se částečně snažil vykompenzovat izminěný projekt, jehož zadavatelem byl Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Příbrami. Nejpřínosnější pro lidi do věku 25 let byla placená dvanáctiměsíční stáž ve veřejné správě. Po celou dobu měli individuální podporu. Nastupní plat nebyl nijak závratný, šlo o pozice v páté platové třídě a tedy o částku 9,5 tisíce. Ale byla to šance získat praxi a posílit tak svou pozici na trhu práce.

Kromě rekvalifikačního osvědčení si každý účastník projektu udělal mezinárodní počítačový certifikát ECCE. Všechny další kurzy, školení, cestovné i stravné byly hrazeny z projektu, který proběhl ve všech okresech Středočeského kraje.

„Projekt Praxe je začátek byl zaměřen na mladé lidi do 25 let, kteří měli ukončené středoškolské, případně i vysokoškolské vzdělání,“ říká Vladimíra Kůpová, vedoucí referátu Úřadu práce ČR v Příbrami. „O projekt byl enormní zájem. Původně jsme plánovali zaměstnat 180 lidí, ale nakonec jich bylo přes tři stovky,“ dodává.

Rekvalifikaci zajišťovala firma Obslužná společnost, která se zaměřuje na zlepšování pozic nezaměstna-

Projekty pro nezaměstnané:

Granty pro ty, kdo jsou na úřadu práce evidováni od 5 do 11 měsíců

Chystá se projekt Směr – práce, který má pomoci osobám jakéhokoliv věku, které jsou na úřadu práce evidovány v rozmezí od 5 do 11 měsíců. Projekt by měl začít v září 2012. Jeho obsah by měl být velmi podobný již uzavřenému projektu Praxe je začátek.

Granty pro lidi na rodičovské dovolené

Aktuálně ve Středočeském kraji probíhá projekt Od kolébky do práce. Je určen pro maminky a tatínky jeden rok před koncem rodičovské dovolené a jeden rok po jejím konci.

ných na trhu práce. Obrat společností za rok 2010 byl 34 milionů. V současnosti pracuje na dalších třech veřejných zakázkách a dvou grantech zaměřených na tuto oblast. Dalším skolinětem byla společnost Mavo, působící na trhu od roku 2004. „Zabýváme se tvorbou rekvalifikací a jejich realizací. Největší úspěchy máme v ekonomické oblasti, sociálních službách,“ říká Václav Mašek, jednatel společnosti.

„Společně jsme upravovali svoje životopisy, psali prvotní dopisy, až jsme je dovedli k dokonalosti. Ale přehrávali jsme si i pohovory, nacvičovali asertivitu. Společně jsme se chválili nebo hledali chyby v našem vystupování,“ popisuje první část projektu Praxe je začátek Kateřina Hanková ze Staré Boleslavi. V další části projektu následovaly vstupní pohovory a osobní setkání s potenciálními zaměstnavateli. „Byl jsem pozván na pohovor na Městský úřad Poděbrady. Jednalo se o místo na odboru dopravy. Byl jsem rád, že mi vyšel už první pohovor,“ říká Jiří Daniel. Pracoval rok jako praktikant odboru dopravy. Zajímavou praxi získal i Petr Vitner z Rakovnicka v Chráněné krajinné oblasti Křivoklát. Pracoval v kanceláři IT v terénu. „V kanceláři jsem se naučil pracovat se softwarovým programem Lotus notes. V terénu jsem měl a zapisoval pamětné stromy. V kanceláři pak zapisoval provedené zásahy na každém stromě,“ říká Vitner.

Všechno je jinak, srážka s realitou

„Nikdy předtím jsem si nemyslela, že práce na úřadě je taková, jaká je. I když si to spousta lidí myslí, není vůbec jednoduchá,“ říká Michaela Pavelková z Benešova. „Stále se něco mění, zákony, vyhlášky, podmínky. A to úřednice musí hledat a sledovat klientům. Právě to je na tom nejtěžší. Jednáš s lidmi, a zvlášť s některými, je dřina. Spousta lidí je velice nepřijemná a jednání s nimi bývá složité,“ dodává.

„První pracovní den nebyl úplně podle mých představ. Studium vnitřních norem, které by se daly rozsahem a zajímavostí srovnat se sbírkou zákonů, mě po čtyřech hodinách absolutně vyčerpalo,“ vzpomíná Tomáš Brodský, který absolvoval praxi na Městském úřadě v Mnichově Hradišti. „Říkal jsem si, že práce na úřadě bude absolutní pohoda – vaření kafečka, sem tam něco natukat do počítače. Opak je ale pravdou. Práce je to vecku náročná a některé dny, hlavně v ty úřední, jsem odcházel domů pěkně vyřízený,“ popisuje.

V Kutné Hoře nastoupily praktikantky u okresního soudu na zapisovatelské místo do soudní síně. „Vychovali jsme si plnohodnotné síly a po roce si je nechali,“ říká Mirka Hebrová z úřadu práce. „Když se snižovaly stavy, jedna z nich se ochotně přeúčtila na dávkáře na sociálním odboru, protože byla šikovná a všestranná,“ doplňuje.

Problémem projektů financovaných z Evropské unie ovšem je, že si je musí absolvent umět najít. Vpírat se mu zaregistrovat na úřadu práce, přestože to není povinné. Má větší šanci dostat se k informacím. Projekty v rámci celého Česka je dobré hledat na stránkách ministerstva práce a sociálních věcí. Pražské projekty se platí z jiného „pytle“, na Úřadu práce ČR – pražské krajské pobočce. Jaké projekty se chystají? Právnik Jaroslav Kostohryz, který měl na starost projekt Praxe je začátek, říká: „Předběžně se ví o projektu Směr – práce pro osoby jakéhokoliv věku s délkou evidence na úřadu práce od 5 do 11 měsíců.“ Projekt by měl začít v září 2012 a opět by měl pomoci se začleněním mladých do praxe.

18 %

mladých lidí v Česku v kategorii 15 až 24 let zůstává bez práce, zejména kvůli chybějící praxi, uvádí OECD.